

Interesul cu care s-au cercetat, în ultimii cincisprezece ani, obârșia și trecutul acestor popoare a constituit un răspuns categoric dat concepției istorice germane. Răspunsul specialiștilor slavi aduce nu numai o lărgire a acestor probleme, ci și o serie de elemente cu totul noi, menite să răstoarne multe din ipotezele mai vechi. Cercetările s-au concentrat în jurul a două probleme: *origina propriu zisă și patria primitivă a popoarelor slave*. Problema originii slavilor e cuprinzătoare și complexă. Ea nu constituie, în mod exclusiv, domeniul unei singure discipline. Pentru soluționarea ei s-a făcut apel, mai ales către sfârșitul secolului trecut, la arheologie, antropologie, lingvistică și etnologie. Cu toate acestea, problema era departe de a fi soluționată. Metodele folosite în trecut se sprijineau în cea mai mare parte pe analiza lingvistică a toponimiei sau pe studiul interferențelor lexicale, determinând într-o oarecare măsură apartenența etnică, fără a contribui prea mult la o localizare mai precisă a patriei primitive a popoarelor slave. Abia după cel de-al doilea război mondial, cercetările acestea au intrat într-o fază nouă, mult mai cristalizată.

Volumul de față se situează și el pe linia tradițională a acestor cercetări. El cuprinde mai multe studii cu un conținut variat, însă grupate în jurul aceluiași probleme. Astfel, Václav Polák colaborează cu patru contribuții valoroase, în care analizează problemele de limbă cu o mare sagacitate științifică. E vorba de: a. Etnogeneza slavilor, din punct de vedere lingvistic, b. Patria străveche a slavilor, din punct de vedere lingvistic și d. Religia vechilor slavi. Fiecare din aceste studii e însoțit de un bogat aparat critic, care epuizează problema sub toate aspectele.

Bohumila Zášterová se ocupă cu problemele principale privitoare la începutul istoriei popoarelor slave, iar Hynek Bulín tratează problema periodizării istoriei slavilor apuseni în perioada timpurie a feudalismului.

O interesantă contribuție despre câteva obiceiuri (la naștere, lăuzie, ceremonialul de nuntă), la slavii din vechime semnează Drahomíra Stránská. Cu o problemă asemănătoare se ocupă și Jitka Junková, care scrie despre boli și moarte la vechii slavi.

În sfârșit, pe lângă două prezentări privitoare la ultimile săpături arheologice din Cehia (Rudolf Turek) și Moravia (Josef Paulík), Jaroslav Kudrnáč face o prezentare a descoperirilor arheologice slave de pe teritoriul vechii Dacii. Autorul e un bun cunoscător al limbii romine și specializat în problemele arheologiei românești. În contribuția de față, Kudrnáč stăruie asupra săpăturilor arheologice întreprinse de Academia RPR, începând din 1949 până în 1953 și subliniază importanța descoperirilor pentru cunoașterea istoriei slavilor din Dacia. Un studiu îngrijit, bine informat și conștiincios. Volumul, apărut în condiții tehnice optime, face cinste Institutului slav din Praga.

Tr. Ionescu-Nișcov

Un dicționar al limbii slavone. Institutul slav de pe lângă Academia cehoslovacă de științe pregătește publicarea unui dicționar al vechii limbi slave, de care se simte nevoia atât în domeniul slavisticii, cât și-n sfera disciplinelor științifice înrudite (de pildă, în istoria și cultura bizantinoslavă, în studiile juridico-istorice, în cercetările privitoare la liturgia slavă, etc.). Vechile dicționare ale limbii slavone sînt învechite, iar cunoscutul lexicon al lui Miklosich (*Lexicon paleoslovenico-graeco-latino*), care a apărut cu o sută de ani în urmă (1865), nu cuprinde material lexical tocmai din cele mai vechi monumente literare, descoperite mai tirziu.

La această operă atât de importantă, se lucrează încă din 1943, de către un colectiv format din acad. B. Havránek, prof. K. Horálek, prof. I. Vašica, F.V. Mareš, A. Mátl și M. Šterbová. Colectivul e condus de prof. I. Kurz.

Operația de stringere a materialului e, în principiu, terminată. S-au excerptat până în prezent peste 80 de texte de conținut și volum diferite (texte biblice, liturgice, homiletice,